

Česká Penzijní reforma vyděsila ekonomy i opozici. Ekonomové však poukazují na to, že se jedná spíše o „nereformu“, protože návrh není udržitelný

- Redakce CZ24 News | 15. prosince 2020

ČESKO: I přesto, že ještě ve čtvrtek ministryně financí Alena Schillerová (za ANO) tvrdila, že vláda ani neusiluje o to, aby do konce svého volebního období stihla připravit dlouho očekávanou penzijní reformu, hned druhý den s jejím návrhem přišla šéfka resortu práce Jana Maláčová z koaliční ČSSD. V něm slibuje základní důchod 10 tisíc pro každého, zkrácení povinné doby pojištění z 35 na 25 let nebo dřívější odchod do důchodu pro zaměstnance v náročných profesích. Ekonomové však poukazují na to, že se jedná spíše o „nereformu“, protože návrh není udržitelný. Upozorňují také, že některá hesla znějí jako vytržená z letáku sociální demokracie. Návrh reformy odsoudila také část opozice, protože neřeší, kde na financování důchodů vzít peníze.

Návrh důchodové reformy počítá se základním důchodem 10 tisíc korun pro každého, kdo odpracoval 25 let a platil odvody. Nynější veřejný penzijní systém by se rozdělil na dva pilíře. Z nultého by se vyplácel základní důchod, z prvního zásluhová část penze za odpracované roky a vychované děti. Lidé s náročnou profesí by mohli chodit do penze dřív, a to o rok za odpracovaných deset let. Jejich zaměstnavatelé by pak měli vyšší odvody. Podle Maláčové a předsedkyně důchodové komise Danuše Nerudové by reforma v prvních pěti letech stála celkem 25 miliard korun a platit by se dala z peněz EU z plánu obnovy.

Že je ale návrh Maláčové spíše politickým gestem než konstruktivním řešením penzijní nouze, tvrdí ekonomové i někteří zástupci opozice. „Finanční neudržitelnost důchodového systému lze stěží řešit zvyšováním výdajů na výplatu důchodů. Přesně o to se však snaží nový návrh důchodové reformy.

Všechny jeho návrhy navyšují objem vyplácených prostředků na důchody nebo snižují příjmy veřejných rozpočtů. To by v případě přijetí takto navržené důchodové reformy vedlo do situace, kdy by se již dnes neudržitelný důchodový systém stal ještě více neudržitelným," uvedl pro deník Echo24 hlavní ekonom BHS Štěpán Křeček.

Návrh podle Křečka předpokládá, že důchody budou financovány vícezdrojově. „V praxi si lze pod tím představit, že bude docházet k navyšování již dnes extrémně vysokých odvodů na sociální pojištění nebo budou zvyšovány stávající daně či budou vytvářeny nové daně. Lidé v produktivním věku by tak byli více zatíženi ve prospěch lidí v postproduktivním věku. To by pochopitelně vedlo ke snižování ekonomické efektivity a konkurenceschopnosti naší země," domnívá se ekonom.

„Udržitelnost důchodového systému bude zapotřebí řešit zvýšením věku odchodu do důchodu. To je však extrémně nepopulární a politici se proto bojí o této nutnosti mluvit. Vzhledem k rostoucímu věku dožití je logické, že se i s důchodovým věkem bude muset hýbat. Současná ministryně práce a sociálních věcí to sice odmítá, ale ona nebude navrženou důchodovou reformu zavádět do praxe. Vzhledem k legislativním lhůtám se návrh neprojedná v současném volebním období, takže zřejmě spadne pod stůl," odhaduje Křeček.

Pouze pečení holubi do pusy, reforma nemá žádnou podporu

O tom, že návrh důchodové komise zřejmě skončí „v šuplíku“, hovoří také ekonom a člen Národní ekonomické rady vlády Lukáš Kovanda. „Návrh důchodové reformy slibuje pečené holuby, aniž by dostatečně ozřejmil, kdo a jak je uloví a upeče. „V návrhu se až příliš odráží politické aspekty a blížící se volby do Poslanecké sněmovny, které se konají v příštím roce. Stejným problémem návrhu je také to, že nemá zajištěnu prakticky žádnou širší politickou podporu, a to dokonce ani na úrovni koalice samotné," řekl redakci Kovanda.

Návrh je podle Kovandy neuskutečnitelný a hlavně neudržitelný bez toho, aby nedošlo k dalšímu výraznému zadlužení státu a navýšení daňových odvodů, případně bez navýšení věku odchodu do důchodu. „Jde tak spíše o politické gesto, než něco, co by mělo šanci alespoň nastartovat smysluplnou debatu o budoucí podobě důchodového systému. Není to jen vina sociální demokracie, ale nepochybně i hnutí ANO, které se hned od začátku staví k pokusu o reformu zamítavě," uvedl Kovanda.

O marketingovém tahu mluví také členové opozice, s návrhem reformy jsou spokojeni pouze lidovci. Podle jejich šéfa Mariana Jurečky reforma obsahuje většinu lidoveckých priorit. Nelíbí se mu ale například, že zásluhovost za výchovu dětí je omezena jen na tři děti. Chtěl by, aby bylo zohledněno, když lidé vychovávají více dětí. Tyto změny bude chtít navrhnout v legislativním procesu. „Ale obecně, jak je to postaveno, si myslím, že je to pozitivní posun," dodal.

Nikdo neřeší, kde se na to vezme, kritizuje opozice

Skepticky na návrh reagoval poslanec občanských demokratů a člen důchodové komise Jan Bauer. Maláčová podle něj ve svých návrzích sice respektuje některé závěry důchodové komise, neřeší ale příjmovou stránku důchodového účtu a nemotivuje občany k dlouhodobému spoření.

Předsedkyně TOP 09 a rovněž členka důchodové komise Markéta Pekarová Adamová reformu označila za „absolutně bezzubý návrh“, protože neřeší, kde na financování důchodů vzít peníze. To považuje za největší problém systému. Maláčová podle ní absolutně selhala, protože „s velkou pompou“ představuje něco, co nemá podporu ani v koalici. Poukázala i na předložení návrhu v závěru volebního období.

Podle pirátské poslankyně Olgy Richterové může být hlavním přínosem minimální důchod, pomůže podle ní také větší výhodnost postupného odchodu do penze u těch, kdo chtějí. „Tu jsme i aktivně prosazovali. Ovšem nejde o reformu, ale o úpravu. Udržitelnost po roce 2030 tento návrh neřeší, přitom důstojný důchod si zaslouží i dnešní pracující,“ poznamenala.

Hnutí ANO dává od návrhu rovnou ruce pryč. „Já jsem zaznamenala, že snad paní ministryně představí nějaké návrhy, které nejsou probrány na úrovni vlády. Řeknu otevřeně a řekla jsem to mockrát: Tato vláda prostě už nepřipraví komplexní důchodovou reformu,“ konstatovala Schillerová. Dodala, že legislativní proces trvá v průměru rok a do voleb zbývá zhruba 11 měsíců.

Babišova vláda ANO a ČSSD s podporou komunistů si důchodovou reformu v programovém prohlášení zvolila jako první ze svých šesti hlavních strategických směrů. Uvedla, že chce v reformě „konkrétní kroky bez zdlouhavých a neplodných diskusí“. Podle Schillerové reforma vyžaduje debatu napříč politickým spektrem. „Bude to úkol pro příští vládu. Na druhé straně se to 30 let nepovedlo, nepovede se to ani teď,“ řekla ministryně financí.

Zdroj: <https://echo24.cz>